

Byrden endogsaa efterhaanden bliver lettere og lettere for Hartfornsbrugeren derved, at Jordens Frugtbarhed og Indtægterne af den stige, medens Skatten bliver uforandret, Noget, der iøvrigt ogsaa gjælder om bygningsafgifts- pligtige Bygninger, men mulig i et mindre Forhold. Den stærke Stigning i de sidste 30 Aar af enkelte kjøbenhavnske Bygningers Værdi er saaledes foregaaet, uden at den enkelte Eiendom derved er bleven belagt med større Afgift til Staten. Men det maa da heller ikke lades ube af Betragtning, at ved Opsørelse af nye Bygninger eller Udvidelse af ældre fremstaaer der i Virkeligheden en ny Formuegjensstand, en Værdiforøgelse, som maa falde ind under Beskatningen. Herved forandres uægtelig Forholdet imellem Kjøbstædernes og Landets Beskatning, naar de som Heleheder stilles ligeoverfor hinanden; men det maa dog erindres, at den tiltagende Befolkning og Velstand paa Landet ogsaa der fremkalder mange af de Bygninger, der falde ind under Bygningsafgiften, og at der saaledes ogsaa derved lægges en voxende Byrde paa Landet, og navnlig en Byrde, der voxer ved de samme Grunde, som lede til Forøgelse af Kjøbstædernes Byrde, nemlig Handels og Næringsdrifts Udvidelse. Naar nu tillige betænkes, at hvad der som foranført kan siges at lede til en Lettelse i Hartfornsbyrden, nemlig Jordernes Forbedring og Frembringernes forøgede Værdi, under almindelige Forhold ogsaa maa lede til bedre Aar for Kjøbstæderne, synes der ikke at være tilstrækkelig Grund til blot for Sighedens Fremme at forandre de bestaaende Statteforhold, og navnlig til at standse Bygningsafgiftens Stigen, der i andre Henseender er en fordeelagtig Side ved denne Afgift.

Hvad Afgiften selv angaaer, da lider den uægtelig af forskjellig Ufuldkommenheder. Den vilde vistnok bedre have svaret til Bygningernes Værdi, naar der ikke blot var taget Hensyn til Bygningernes Fladerum etagevis, men tillige til deres Hvide eller Rummeligheden. Man vilde derved være kommen nærmere til Bygningernes Værdi, og navnlig have rammet de kostbarere Beboelsesleiligheder stærkere end de ringere. Beliggenheds- hensynet har heller ikke faaet nogen som helst

Indflydelse paa Afgiftens Størrelse, uagtet det har faa meget at betyde, naar der spørges om Bygningernes Værdi. Beliggenhedshensynet vilde iøvrigt kræve at komme i Betragtning paa to Maader, dels i Forholdet mellem de enkelte Kjøbstæder indbyrdes, dels i Forholdet mellem de forskjellige Bygninger i samme Kjøbstad. Noget udjævnes vel disse Misforhold ved den Vægt, der i Frdgn. 1ste October 1802 er lagt paa Assuranceværdierne, ligesom ved de forskjellige Regler for Beskatningen i Kjøbenhavn og andetsteds. At dog derved er gjort Alt, hvad der var ønskeligt, er langtfra, og Erkjendelsen deraf viste sig tidligt ved de ovenomtalte Forsøg, der gjordes paa at indføre en Skat efter Rumfang (Ildstedskatten) og en Skat efter Assuranceværdier, Forsøg, som dog snart bleve opgivne. Hvad Medregningen af Stageres Hvide angaaer, lod der sig vistnok gjøre Noget; men derimod synes der at være uovervindelige Hindringer for en rigtig Gjennemførelse af Beliggenhedshensynet. Det vilde maaskee kunne lykkes at opstille et bedre Forhold imellem de enkelte Kjøbstæder ved at tage Befolkningens Størrelse til Udgangspunkt, og selv i de enkelte Kjøbstæder vilde det vel ikke være uoverkommeligt at gennemføre Hensynet til Beliggenheden, men Vanstikigheden fremtræder især overfor Landet; thi her vilde man dog ikke kunne finde passende Sammenligningspunkter med Kjøbstæderne eller mellem Landets Dele indbyrdes, og her maatte man aldeles opgive Beliggenhedshensynet i de enkelte Kredse, eller ogsaa maatte alle Bygninger paa Landet ansættes til den allerlaveste Bygningsafgift, hvilket neppe vilde være rigtigt (man tænke paa kostbare Landsteder) eller svare til Villigheds- hensyn imod Kjøbstæderne. Bygningsafgiften ligner i saa Henseende sit Sideslykke, Hartfornsbeskatningen, der er indført, uden at der oprindelig er taget noget væsentligt og tilbeels slet intet Hensyn til Beliggenheden, ligesom dette Hensyn i alt Fald senere har været aldeles uden Indflydelse, uagtet de store Forskjelligheder, der efterhaanden ere indtraadte ogsaa i denne Henseende.

Naar en Skat er saa ufuldkommen i sin Indretning som Bygningsafgiften, bliver det dobbelt betænkeligt at gjøre den anvendelig paa